

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеська національна академія харчових технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рекреаційний бізнес відпочинку та оздоровлення

Вибіркова навчальна дисципліна

Мова навчання - українська

Освітньо-професійна програма Готельно-ресторанна справа

Код та найменування спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа

Шифр та найменування галузі знань 24 Сфера обслуговування

Ступінь вищої освіти магістр

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою академії

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою готельно-ресторанного бізнесу
Одеської національної академії харчових технологій

РОЗРОБНИК (розробники): Д'яконова А.К., професор кафедри готельно-ресторанного бізнесу, професор, доктор технічних наук; Стрікаленко Т.В., професор кафедри готельно-ресторанного бізнесу, професор, доктор медичних наук; Коротич О.М., асистент кафедри готельно-ресторанного бізнесу

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри готельно-ресторанного бізнесу

Протокол від «25» червня 2021 р. № 17

Завідувач кафедри Тетяна ЛЕБЕДЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа галузі знань 24 Сфера обслуговування
(код та найменування спеціальності)

Голова ради Вікторія ТКАЧ
(підпис) (прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми Вікторія ТКАЧ
(підпис) (прізвище та ініціали)

Розглянуто та схвалено Методичною радою академії

Протокол від «30» червня 2021 р. № 6

Секретар Методичної ради академії Валерій МУРАХОВСЬКИЙ
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка	4
1.1	Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти	5
1.3	Міждисциплінарні зв'язки	6
1.4	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС	6
2	Зміст дисципліни:	7
2.1	Програма змістовних модулів	7
2.2	Теми практичних занять	7
2.3	Перелік завдань до самостійної роботи	8
3	Критерії оцінювання результатів навчання	8
4	Інформаційне забезпечення	10

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Рекреаційний бізнес відпочинку та оздоровлення» є набуття студентами сучасних теоретичних знань з проблеми, забезпечення всебічної підготовленості до управління рекреаційним бізнесом відпочинку і оздоровлення: формування системи знань та навичок, що дозволяють ефективно функціонувати підприємству сфери гостинності у конкурентних умовах ринку, оволодіння технологіями створення санаторно-курортного продукту для споживачів послуг та отримання прибутку, вміння взаємодіяти та співробітничати з партнерами у сфері гостинності/рекреаційного бізнесу відпочинку і оздоровлення.

Завданнями вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів із питань:

- основ управління рекреаційним бізнесом відпочинку і оздоровлення;
- вмінь та навичок використання рекреаційних чинників у сучасних рекреаційно-оздоровчих технологіях;
- методів і технологій удосконалення надання споживачам послуг щодо ефективного відпочинку і оздоровлення;
- аналізу регіональних проблем створення та розвитку рекреаційного бізнесу, індустрії відпочинку і оздоровлення;
- формування навичок планування і організації маркетингових досліджень ринку послуг у сфері бізнесу відпочинку і оздоровлення;
- розвитку навичок самостійної роботи, розуміння необхідності постійного оновлення професійних знань в галузі індустрії гостинності;
- розвитку навичок професійної діяльності у створенні та просуванні послуг відпочинку і оздоровлення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні тенденції та проблеми розвитку рекреаційно-оздоровчої діяльності як складової індустрії гостинності, особливості організації відпочинку і оздоровлення в рекреаційних районах;
- загальну характеристику рекреаційних чинників, їх використання у сучасних рекреаційно-оздоровчих технологіях;
- систему рекреаційних комплексів, курортно-рекреаційних систем, що створені для оздоровлення населення;
- методи аналізу регіональних проблем рекреаційно-оздоровчої діяльності,
- інноваційні методи і технології, що використовуються для оздоровлення і відпочинку на курортах світу та України;
- основні терміни, поняття, визначення і законодавчі акти, що регулюють здійснення рекреаційно-оздоровчої діяльності в Україні;

вміти :

- формулювати основні поняття та положення курсу;

- аналізувати сучасний стан і ефективність усіх складових рекреаційно-оздоровчої системи у регіоні, визначати особливості ринку курортно-рекреаційних послуг в різних регіонах і країнах світу;
- аналізувати основні природні лікувальні чинники з позицій можливості їх використання для створення і розвитку ефективного рекреаційного бізнесу відпочинку і оздоровлення населення;
- знаходити, використовувати і аналізувати статистичну та Інтернет інформацію з актуальних питань рекреаційно-оздоровчої діяльності;
- використовувати державні та галузеві законодавчі акти у навчальній та практичній діяльності.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Рекреаційний бізнес відпочинку та оздоровлення» визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»](#) та [освітньо-професійній програмі «Готельно-ресторанна справа»](#) підготовки магістрів.

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру готельно-ресторанної справи

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК3. Здатність до аналізу, оцінки, синтезу, генерування нових ідей.

ЗК4. Здатність працювати в команді

ЗК5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій, використовувати міждисциплінарні дослідження аналізу стану розвитку глобальних та локальних ринків готельних та ресторанних послуг для розв'язання складних задач розвитку готельного і ресторанного бізнесу.

СК2. Здатність систематизувати та синтезувати інформацію для врахування крос-культурних особливостей функціонування суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу

СК3. Здатність планувати та здійснювати ресурсне забезпечення діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу.

СК4. Здатність створювати і впроваджувати продуктові, сервісні, організаційні, соціальні, управлінські, інфраструктурні, маркетингові інновації у господарську діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК8. Здатність розробляти антикризові програми корпорацій, готельних та ресторанних мереж, суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК9. Здатність забезпечувати якість обслуговування споживачів готельних та ресторанних послуг.

СК12. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі готельно-ресторанної справи у мультидисциплінарних контекстах, у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.

СК13. Здатність управляти колективом, делегувати повноваження планувати кадрове забезпечення реалізації бізнес-ідеї.*

Програмні результати навчання:

ПНР1. Розробляти і приймати ефективні рішення з питань розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики, забезпечувати їх реалізацію, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки їх впливу.

ПНР3. Розробляти, впроваджувати та застосовувати сучасні методи оцінювання ефективності впровадження інновацій в готельно-ресторанному бізнесі

ПНР4. Здійснювати моніторинг кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг.

ПНР5. Оцінювати нові ринкові можливості, формулювати бізнес-ідеї та розробляти маркетингові заходи з за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПНР6. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані, систематизувати й упорядковувати інформацію для вирішення комплексних задач професійної діяльності.

ПНР8. Ініціювати, розробляти та управляти проектами розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу із врахуванням інформаційного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

ПНР9. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання задач управління основними та допоміжними бізнес-процесами суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

ПНР13. Вміння управляти колективом, делегувати повноваження планувати кадрове забезпечення реалізації бізнес-ідеї.*

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна вивчається після дисциплін: Рекреаційні комплекси світу, Курортна справа; передуює вивченню Інновації в індустрії гостинності.

1.4. Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Кількість кредитів ECTS- 4, годин – 120 (денна і заочна)

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	40	20	20
заочна	16	8	8
Самостійна робота, годин	Денна - 80		Заочна - 104

2. Зміст дисципліни

2.1 Програма змістовних модулів

Змістовний модуль 1: Особливості діяльності та розвитку рекреаційного бізнесу відпочинку і оздоровлення.

№ теми	Зміст теми	Денна	Заочна
1.	Вступ. Рекреація, її функції, рекреаційна діяльність. Основні чинники розвитку рекреаційного бізнесу відпочинку та оздоровлення в Україні та світі.	2	1
2.	Курортно-рекреаційні системи. Ресурсний потенціал (природний, культурно-історичний тощо) рекреаційної діяльності. Системний характер курортно-рекреаційної економіки. Моделі розвитку міжнародних та національних готельних і ресторанних мереж (корпорацій)	2	1
3.	Моделі курортно-рекреаційних систем, організації курортної діяльності. Заклади сфери гостинності у складі курортно-рекреаційних систем.	4	1
4.	Створення курортно-рекреаційного продукту та управління попитом. Конкурентний ринок курортно-рекреаційних продуктів: особливості функціонування, ємність, стійкість. Моніторинг кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг на курортах, шляхи підвищення якості обслуговування споживачів цих послуг на курортах	4	1
5.	Лікувально-оздоровчий продукт – методи його визначення, шляхи удосконалення управління ринком та розвитком рекреаційних систем. Шляхи створення нових технологій, видів послуг (продукції) і впровадження інноваційної діяльності в сфері готельно-ресторанного бізнесу та в ширших мультидисциплінарних контекстах	2	1
6.	Аналіз стану розвитку глобальних та локальних ринків готельних та ресторанних послуг. Роль і місце курортних рекреацій у розвитку сучасних країн Європи та Америки. Інвестиційне проектування в рекреаційний бізнес і відпочинок	2	1
7.	Аналіз стану розвитку глобальних та локальних ринків готельних та ресторанних послуг. Рекреаційний бізнес відпочинку і оздоровлення у країнах з різним рівнем економічного розвитку (Азія, Африка). Конкурентоздатність курортно-рекреаційних систем	2	1
8.	Сучасна рекреаційна архітектура, готельно-ресторанні та анімаційні послуги тощо. Інтегративність як принцип функціонування та розвитку рекреаційного бізнесу відпочинку і оздоровлення	2	1

2.2 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Денна	Заочна
1	Природні ресурси рекреаційного бізнесу України	2	1
2	Персонал закладів SPA- та Wellness-направлення	2	1
3	Оснащення курортно-рекреаційних комплексів	4	2
4	Особливості діяльності об'єктів рекреаційного бізнесу	2	1
5	Послуги харчування у рекреаційних закладах	2	1
6	Архітектурні та інфраструктурні особливості об'єктів рекреаційного бізнесу	4	1
7	Сучасні інновації у рекреаційному бізнесі	4	1

2.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ теми	Назва теми	денна	заочна	Завдання до самостійної роботи [2]
1.	Біоакінг – сучасні тенденції, місце індустрії гостинності та рекреаційного бізнесу у створенні умов безпечного здорового життя населення	15	20	Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Поняття біоакінгу. 2. Роль індустрії гостинності у створенні умов здорового життя.
2.	Економічні чинники функціонування закладів, що надають оздоровчі послуги; ресурси та передумови розвитку рекреаційного бізнесу відпочинку і оздоровлення	15	20	Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Вплив економічних чинників на розвиток рекреаційного бізнесу регіону (за варіантом).
3	Поняття ринку рекреаційно-оздоровчих послуг; основні чинники формування попиту на курортно-рекреаційний продукт та причини змін попиту на рекреаційно-оздоровчі послуги	15	20	Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Дослідження попиту на курортно-рекреаційний продукт 2. Конкуреноспроможність курортно-рекреаційний об'єкту Варіант об'єкту надається
4	Планування ресурсного забезпечення рекреаційного бізнесу відпочинку і оздоровлення. Проектування оздоровчо-рекреаційних закладів, фітнес-центрів, СПА-об'єктів	15	20	Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Розташування оздоровчо-рекреаційних об'єктів 2. Особливості інфраструктури оздоровчо-рекреаційних об'єктів
5	Інтеграція як принцип функціонування курортно-рекреаційних систем в сучасних умовах різного економічного розвитку країн	20	24	Розробити доповідь з презентацією на задану тематику

3 Критерії оцінювання результатів навчання

**Види контролю: поточний, підсумковий (диф.залік)
Нарахування балів за виконання змістових модулів**

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	min д/з	max д/з	Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали		Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали	
		min		max	min		max	
Змістовий модуль 1.								
Робота на лекціях	1	3	7	7	21	5	7	21
Робота на практичних заняттях	1	3	5	5	15	2	5	15
Самостійна робота	2	4	7	14	28	9	14	28
Виконання індивідуальних завдань	8	10	1	8	10	1	8	10
Проміжна сума				34	74		34	74

Модульний контроль у поточному семестрі				26	26		26	26
Оцінка за змістовий модуль 1				60	100		60	100
Можливість отримання додаткових балів								
Рейтинг за творчі здобутки студентів (у тому числі результатів неформальної освіти)	0	10	–	0	10	–	0	10

Примітка: бали «за творчі здобутки» не враховують в оцінку за ЗМ.

Критерії оцінювання до модульних контрольних робіт

Завдання до заліку складаються: з відповідей на два теоретичних питання та розв'язання 10 тестів.

Таблиця 1

Загальні критерії оцінювання

№ з\п	Вид роботи	Максимальний бал	Пояснення до нарахування балів
1	2	3	4
1	Відповіді на теоретичні питання (2 питання)	50	За надану повну обґрунтовану відповідь на два питання (максимальний бал – 25 балів за кожну відповідь)
2	Розв'язання тестів	50	За кожний правильно розв'язаний тест нараховується 5 балів.
	Разом	100	

4. Інформаційні ресурси

Базова література

1. Курортна справа: навч. посіб. / Г. М. Заваріка. – Київ : ЦУЛ, 2016. – 264 с.
2. Алієва, А. Ю. Сучасні бізнес-моделі розвитку туристично-рекреаційної сфери в Україні / Український журнал прикладної економіки. – 2020. – Том 5. – № 1. – С. 228–235.
3. Назаренко І. А. Сучасні тенденції розвитку Spa-готелів України та визначення їх ролі у структурі Spa-індустрії //Науковий журнал «Вісник Хмельницького національного університету», Серія: Економічні науки. – 2018. – Т. 1. – №. 5. – С. 73-77.
4. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону. Монографія. За ред. проф. В. Г. Герасименка. – Одеса: ОНЕУ, 2016. – 262 с.
5. Стрікаленко Т. В. Ресурси і потенціал рекреаційного бізнесу відпочинку і оздоровлення /«Сучасний стан та потенціал розвитку індустрії гостинності в Україні»: Зб. матер. І Всеукр. науково-практ. конф. - 23.04.2021, Херсонський державний аграрно-економічний університет. – м. Херсон, 2021. – С.153-156.
6. Стрікаленко Т. В., Д'яконова А. К., Коротич О. М. Інноваційна діяльність санаторно-курортних закладів: проблеми, варіанти рішень, освіта / Social and Economic Aspects of Education in Modern Society: Proceeding of the XXVI International Scientific and Practical Conference. February 25, 2021. Warsaw, Poland. - Warsaw, Poland: RS Global Sp. z. O. O., 2021. – P.48-55. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_conf/25022021/7425
7. Стрікаленко Т. В. Інноваційний напрямок розвитку санаторно-курортних закладів та лікувально-оздоровчого туризму/ Стан і перспективи сучасного туризму: Мат-ли ІІ Всеукр науково-практ конференції з міжнар участю. 23 листопада 2016р. – МОН України, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка. – Суми, 2016. – С.119-124.
8. Стрікаленко Т. В. ТОС для розробки стратегії розвитку санаторно-курортних закладів регіонального значення /«Розвиток креативного публічного управління»: Мат-ли міжнар науково-практ конф Академії муніципального управління 08.04.2016.. – К.: МОН, 2016. – С.190-191.
9. Ляпіна О. В., Стрікаленко Т. В. Інноваційна спрямованість підготовки кадрів для індустрії туризму /«Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: Мат-ли VIII міжнар науково-практ конф. 23-24.03.2017р, м.Черкаси. – Черкаси:ЧДТУ, 2017. - С.44-47
10. Стрікаленко Т. В., Дишкантюк О. В. Інноваційний напрямок управління ефективністю санаторно-курортного комплексу та лікувально-оздоровчого туризму /«Перспективи управлінських рішень у бізнесі та проектах»: Мат-ли ІІІ міжнар. науково-практ. конф. 14-15 вересня 2017 р.- Одеса: Фенікс, 2017. С.107-110.
11. Стрікаленко Т. В., Ярьоменко С. Г. Стратегічні напрямки розвитку санаторно-курортного господарства Одеської області /«Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: Мат-ли VIII

міжнар науково-практ конф. 23-24.03.2017р, м.Черкаси. – Черкаси:ЧДТУ, 2017. - С.48-51.

12. Стрікаленко Т. В. Розвиток інноваційного мислення майбутніх фахівців галузі гостинності / «Інноваційний розвиток готельно-ресторанного господарства та харчових виробництв»: Матер. Другої Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. 30 квітня 2021 р., Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського (м. Кривий Ріг). – Прага:Oktan Print, 2021. –С.344.

13. Стрікаленко Т. В. Аспекти організації рекреаційного бізнесу оздоровлення і відпочинку / Збірник тез доповідей 81 Наукової конференції викладачів академії.- 27-30 квітня 2021 р., м. Одеса. – Одеса: ОНАХТ, 2021. – С.146-147.

14. Словник-довідник: Туризм і природно-рекреаційний потенціал / В. Г. Грановська, О. В. Морозов, В. М. Крикунова, О. С. Морозова ; Херсон. держ. аграр. ун-т. – Наук.-метод. вид. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. – 108 с.

15. Черчик Л. Механізм забезпечення конкурентоспроможності рекреаційної системи регіону: монографія / Л. Черчик, О. Мостенець. – Луцьк: Вежа-Друк, 2016. – 214с.

Додаткова література

1. Закони України "Про основи містобудування," "Про курорти": за станом на 15 вересня 2006 р. з поправками 2007-2020рр / Україна. Верховна Рада. – Офіц. вид. – Київ : Парлам. вид-во, 2006. – 40 с.

2. Закон України "Про природно-заповідний фонд України": за станом на 9 грудня 2005 р. з поправками 2006-2020рр / Україна. Верховна Рада. – Офіц. вид. – Київ : Парлам. вид-во, 2005. – 40 с.

3. Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України: Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 22 червня 2009 р. № 330 - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>

4. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: монографія / К.: ВПЦ «Київський університет», 2001. – 395 с.

5. Масляк П. О. Рекреаційна географія: навч. посіб./ Київ : Знання, 2008– 343с.

6. Гаврилюк С. П. Конкурентоспроможність підприємств у сфері туристичного бізнесу: навч. посіб. / К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 180 с.

7. Гуменюк В. В. Державне регулювання курортно-рекреаційної сфери: монографія / – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 372 с.

8. Рекреаційна географія : навч. посіб. / П. О. Масляк. – Київ : Знання, 2008. – 343 с.

9. Данчак І. О. Функціонально-планувальні принципи організації простору СПАзакладів / І. О. Данчак, Г. В. Лукомська // Региональные проблемы архитектуры и градостроительства – Одесса: Архитектурный институт ОГАСА, 2013. Выпуск № 11-12. – С. 206-210

10. Дешенко, Р. В. SPA-услуги как составляющие лечебно-оздоровительного туризма / Р. В. Дешенко, Т. П. Голикова // *Scientific works of University of Food Technologies*. - Plovdiv, 2014. – Volume LXI. – Part 1. – P. 849-853.
11. Курорты та санаторії України: наук.-практ. довідник / за ред. К. Д. Бабова, В. В. Єжова, О. М. Торохтіна. – Київ : Видавничий дім "Фолігрант", 2009. – 432 с.
12. Креббин-Бейли Д. Спа-терапия в индустрии красоты. Методика процедур, эксплуатация оборудования, программы обучения спа-менеджменту / Д. Креббин-Бейли, Д. Харкап, Д. Харрингтон; [пер. с англ. В.Е. Бельченко]. - М.: РИПОЛклассик, 2010. - 304 с.
13. Создаем SPA зону в отеле. Как сделать ее правильно? Журнал Академия гостеприимства : Режим доступа : <http://hotel-rest.com.ua/article/sozdaem-spa-zonu-v-otele-kak-sdelat-eepravilno>
14. Стратегія сталого розвитку туризму і курортів в Україні (проект)– Режим доступу: <http://www.vincult.org.ua>.
15. Archer V. H. *Progress in Tourism, Recreation and Hospitality Management* / Archer V. H., Cooper C., Gamble P. R. – London: University of Surrey, 2007. – 237 p.
16. Csirmaz É., Pető K. International trends in recreational and wellness tourism // *Procedia economics and finance*. – 2015. – Т. 32. – С. 755-762.
17. Stará J., Peterson C. Understanding the Concept of Wellness for the Future of the Tourism Industry: A Literature Review // *Journal of Tourism & Services*. – 2017. – Т. 8. – №. 14.
18. Офіційний сайт Державного комітету статистики – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
19. Портал готельного та ресторанного бізнесу. – Режим доступу: <http://prohotelia.com.ua/>
20. Spa Business Association [веб-сайт асоціації СПА]. – Режим доступу: http://www.britishspas.co.uk/spa_guide/definitions.php